FIL-PRIM AWLA TAL-QORTI ĊIVILI
SEDE KOSTITUZZJONALI

IMĦALLEF
ONOR. IAN SPITERI BAILEY LL.M. LL.D.

Illum l-Gimgha, 24 ta' Settembru, 2021

Nru fuq il-Lista: 1

Rik. Nru. 454/2021 ISB

Anna Vassallo gja Spiteri
(ID 449959M)

Vs

Avukat tal-Istat

Il-Qorti:-

Rat **ir-Rikors** promotur pprezentat fit-22 ta' Lulju 2021, u ghall-finijiet ta' dan id-digriet, qed issir referenza ghat-tieni talba hemmek maghmula minn fejn jirrizulta illi r-rikorrenti qed titlob illi din il-Qorti *taghti rimedju immedjat biex jieqfu l-proceduri, fil-kawzi msemmija* (35/17AL u 272/17AL*) stante illi kull pass li jsir minn issa l-quddiem ikun leziv tal-Artiklu 6(1) tal-Konvenzjoni Ewropeja u tal-Artiklu 39(2) tal-Kostituzzjoni*, u dan ghar-ragunijiet premessi fl-istess rikors promotur, li din il-Qorti hadet konjizzjoni taghhom.

Rat **ir-Risposta** tal-Avukat tal-Istat ppresentata fit-13 ta' Lulju 2021, u ghall-finijiet ta' din it-talba ssir referenza specifika ghal paragrafu 9 tal-istess risposta minn fejn jirrizulta illi l-Avukat tal-Istat ighid illi *kif ser jirrizulta waqt it-trattazzjoni tal-kawza, u kuntrarjament ghal dak allegat mir-rikorrenti, la saret u lanqas x'aktarx ser ikun*

hemm lezjoni tad-drittijiet fundamentali tar-rikorrenti ai termini tal-Artiklu 39(2) tal-Kostituzzjoni ta' Malta u l-Artiklu 6(1) tal-Konvenzjoni Ewropeja.

Semghet lid-difensuri tal-partijiet jittrattaw it-tieni talba mressqa mir-rikorrenti u fejn dawn qabblu, fl-udjenza tal-14 ta' Lulju 2021, illi din il-Qorti taghti decizjoni dwar l-istess llum.

Rat in-nota ta' riferenzi mressqa mir-rikorrenti fit-22 ta' Lulju 2021.

Ikkunsidrat

Illi jirriżulta illi permezz tal-proċeduri odjerni u senjatament bit-tieni talba maghmula fir-rikors promotur hawnekk trattata, ir-rikorrenti qed titlob lil dina l-Qorti sabiex tordna lill-Imħallef Abigail Lofaro tieqaf milli tkompli tisma' u tiddeċiedi l-kawżi 135/17AL u 272/17AL.

Illi huwa pacifiku jinghad illi t-talba odjerna hija waħda sabiex din l-Qorti, fil-kompetenza Kostituzzjonali tagħha, toħroġ ordni ta' natura temporanja/*interim measure*.

Ir-rikorrenti ssejjes il-proceduri minnha mressqa imma ukoll it-tieni talba specifika taghha a bazi ta':

L-Artiklu 6(1) tal-Konvenzjoni Ewropeja li ighid hekk:

> *Fid-deċiżjoni tad-drittijiet ċivili u tal-obbligi tiegħu jew ta' xi akkuża kriminali kontra tiegħu, kulħadd huwa ntitolat għal smigħ imparzjali u pubbliku fi żmien raġonevoli minn tribunal indipendenti u imparzjali mwaqqaf b'liġi. Is-sentenza għandha tingħata pubblikament iżda l-istampa u l-pubbliku jista' jiġi eskluż mill-proċeduri kollha jew minn parti minnhom fl-interess tal-morali, tal-ordni pubbliku jew tas-sigurtà nazzjonali f'soċjetà demokratika, meta l-interessi tal-minuri jew il-protezzjoni tal-ħajja privata tal-partijiet hekk teħtieġ, jew safejn ikun rigorożament meħtieġ fil-fehma tal-qorti f'ċirkostanzi speċjali meta l-pubbliċità tista' tippreġudika l-interessi tal-ġustizzja.*

U L-Artiklu 39(2) tal-Kostituzzjoni ighid hekk:

> *Kull qorti jew awtorità oħra ġudikanti mwaqqfa b'liġi għad-deċiżjoni dwar l-eżistenza jew l-estensjoni ta' drittijiet jew obbligi ċivili għandha tkun indipendenti u imparzjali; u meta l-proċeduri għal deċiżjoni bħal dik huma mibdija minn xi persuna quddiem qorti jew awtorità oħra ġudikanti bħal dik, il-każ għandu jiġi mogħti smigħ xieraq għeluq żmien raġonevoli.*

Ikkunsidrat Ulterjorment

Illi l-fatti li jidher li taw lok ghal dawn il-proceduri jidher, sempliciment minn qari tar-rikors promotur, illi kienu avveniment li graw fil-kors ta' zewg kawzi pendenti illi r-rikorrenti ghandha quddiem il-Qorti tal-Familja kif preseduti mill-Onor. Imhallef Dr Abigail Lofaro.

Illi dawn l-avvenimenti jikkoncernaw oggezzjoni tar-rikorrenti ghal espert tal-Qorti, ir-reazzjoni tal-Qorti ghall-istess oggezzjoni kif rifless fil-verbal tat-2 ta' Marzu 2021 u allegati kummenti li ghaddiet il-Qorti lill-Avukat tar-rikorrenti li kien ghadu kif assuma l-patrocinju, liema kummenti, ir-rikorrenti allegatament ppercepiet tali illi jnaqqsu mill-oggettivita` u l-imparzjalita' illi hija mistennija minn Qorti.

Jidher illi fis-26 ta' Marzu 2021, ir-rikorrenti intavolat rikors u talbet ghar-rikuza tal-Imhallef sedenti, u b'digriet tad-29 ta' Marzu 2021 il-Qorti tat l-ispjegazzjoni taghha dwar l-incident u jidher illi anke certu kliem uzat fid-digriet msemmi huwa oggezzjonabbli mir-rikorrenti fil-kuntest tal-kawza odjerna. In ogni caso`, jidher illi b'digriet tal-21 ta' Mejju 2021, il-Qorti cahdet it-talba ghar-rikuza.

Fir-rikors promotur qed jigi allegat illi fid-9 ta' Gunju 2021 l-esponenti talbet permess biex tappella izda rikors minnhom ma setghax jinstab. Fil-kawza 272/17AL il-qorti laqghet it-talba izda ghamlitha cara illi kienet ser tkompli bis-smigh tal-kawza.

Illi dawn l-allegati fatti kif esposti jirrizultaw biss mir-rikors promotur, li wiehed ifakkar, illi lanqas ma huwa kkonfermat bil-gurament.

B'dana kollu din il-Qorti, anke jekk mhux esebiti, hadet *judicial cognizance* tal-atti de quo, ossia r-Rikors Gur 35/2017AL u r-Rikors Gur 272/2017AL minn fejn jirrizultha illi:

a) kienet ir-rikorrenti stess illi riedet l-espert li kien gie nominat u li mbaghad oggezzjonijiet ghalih wara li lesta l-inkarigu tieghu minghajr ma talbet ghall-hatra ta' perizji perizjuri;
b) hemm spjega cara ta' l-istess Qorti dwar ir-rimarka li setghet ghaddiet fil-kuntest tat-talba tar-rikorrenti ghall-hatra ta' espert iehor (digriet 29.03.2021 – 272/17AL),
c) hemm <u>cahda kategorika</u> tal-Qorti tal-Familja kif preseduta illi qalet jew insinwat illi r-rikorrenti mhix '*sana di mente*' (digriet 21.05.2021 – 272/17AL);
d) illi t-talba tar-rikorrenti sabiex tappella mid-digriet tar-rikuza ai termini tal-artiklu 229(3) tal-KAP 16 kien milqugh;
e) illi mill-verbal tal-udjenza tat-2 ta' Marzu 2021 (<u>35/2017AL</u>) jirrizulta illi d-difensur tar-rikorrenti kien prezenti u l-kawza giet differita ghal kontinwazzjoni tal-provi tal-intimata (hawnekk rikorrenti) quddiem l-Assistant Giudizzjajru – u ma jirrizultax mill-verbal li kien hemm xi oggezzjoni jew oppozizzjoni ghal dan, tant illi l-kawza thalliet proprju ghal kontinwazzjoni;

f) illi ukoll, mill-verbal tal-udjenza tat-2 ta' Marzu 2021 (272/2017AL), jirrizulta illi kien prezenti d-difensur tar-rikorrenti (ukoll rikorrenti hawnekk) minn fejn jirrizulta illi l-Qorti qalet biss illi Dr Blundell kien gie mahtur fuq insistenza tar-rikorrenti u kien skada t-terminu ta' talba ghal hatra ta' periti perizjuri. Minn mkien ma jirrizulta, almenu ghalissa u f'dan l-istadju ai fini tat-talba hawnekk trattata, id-diskors allegat fir-rikors promotur tar-rikorrenti.

Senjalati dawn il-fatti, il-Qorti, hawnhekk, tagħmel referenza għall-prinċipji legali illi jirregolaw il-ħruġ ta' dawn l-ordnijiet, liema prinċipji legali ġew imfissra sew fis-sentenza '**Emmanuel Camilleri vs Spettur Louise Calleja et**'[1], fejn il-Qorti għamlet referenza għall-prinċipji li jirriżultaw minn każistika tal-Qorti Ewropeja ghad-Drittijiet tal-Bniedem kif ukoll ta' awturi rinomati fil-qasam tad-drittijiet tal-bniedem:

"Illi l-miżuri provviżorji huma maħsuba biex iżommu milli ssir ħsara li ma tissewwiex lil vittma ta' ksur ta' jedd fundamentali b'tali mod li ma jsir xejn li jista' jxejjen jew inaqqas mill-awtorita' u l-effikaċja tas-sentenza li tingħata dwar l-istess ilment [fn. 2 Q.E.D.B. ***6.2.2003*** *fil-kawża fl- ismijiet* ***Mamatkulov et vs Turkija*** *(Applik. Nru. 46837/99) § 110] .*

F'dan ir-rigward, biex jista' jingħata rimedju provviżorju, jeħtieġ li min jitolbu juri li hemm każ 'prima facie' ta' ksur ta' jedd fundamentali u li n-nuqqas tal-għoti tal-miżura provviżorja sejra ġġib ħsara li ma titreġġax lura fil-każ tiegħu [fn. 3 Van Dijk, van Hoof, van Rijn, Zwaak ***Theory & Practice of the European Convention on Human Rights*** *(4th Edit, 2006) §.2. 2.8.3, p. 113].*

Għalhekk, m'huwiex biżżejjed li wieħed joqgħod biss fuq xi sitwazzjoni ipotetika jew li mhix ċerta li sseħħ. Minħabba f'hekk, l-għoti ta' provvediment proviżorju f'kawża ta' allegat ksur ta' jedd fundamentali jitlob li jintwerew ċirkostanzi eċċezzjonali li jagħmluh meħtieġ [fn.4 Deg P.A. (Kost.) AE ***16.4.2014*** *fil-kawża fl- ismijiet* ***Daniel Alexander Holmes vs Avukat Ġenerali et.****] ;*

"Illi fuq kollox, l-għoti tar-rimedju interlokutorju jew provviżorju ma għandu qatt jintalab jew jingħata b'mod li jippreġudika l-mixi nnifsu tal-proċedura li fiha jintalab u bl-ebda mod ma għandu jintuża biex jorbot idejn il-Qorti li tagħtih dwar il-mod kif fl-aħħar mill-aħħar tagħti s-sentenza tagħha jew kif tikkunsidra bis-serenita' jew l-indipendenza meħtieġa l-provi u l-argumenti li l-partijiet iressqu quddiemha."

[1] deċiża fit 2 ta' Ġunju 2014

*"Fil-ktieb **"A Practitioner`s Guide to the European Convention on Human Rights"** (4th Edition – Sweet & Maxwell) Karen Reid tgħid illi: :-*

> *"As a general practice, measures (riferibbilment għal interim relief) are applied only where there is an apparent real and imminent risk of irreparable harm to life and limb ... While the procedure has been invoked in respect of other types of cases e.g. adoption of children, which may be arguably be of an irreparable nature, r.39 (riferibbilment għar-Rule 39 tar-Rules of Court tal-ECHR) has not been applied save in a few exceptional cases. Matters of detention or interference with property, for example, are not regarded as necessitating interim measures." (sottolinear ta' din il-Qorti).*
>
> *"... it is only in cases of extreme urgency that interim measures are indicated : the facts must prima facie point to a violation of the Convention, and the omission to take the proposed measures must result or threaten to result in irreparable injury to certain vital interests of the parties or the progress of the examination!"[2].*

Kif inghad fid-decizjoni ta' din il-Qorti diversament preseduta[3] u b'referenza ghal "*Factsheet*" tal-Qorti Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem dwar "*Interim Measures*" tqis dan ix-xorta ta' rimedju bhala eccezzjonali u tiddeskrivi hekk:

> *Interim measures are urgent measures which, according to the Court's well-established practice, apply only where there is an imminent risk of irreparable harm. Such measures are decided in connection with proceedings before the Court without prejudging any subsequent decisions on the admissibility or merits of the case in question. In the majority of cases, the applicant requests the suspension of an expulsion or an extradition. The Court grants such requests for an interim measure only on an exceptional basis, when the applicant would otherwise face a real risk of serious and irreversible harm … In practice, interim measures are applied only in a limited number of areas and most concern expulsion and extradition. They usually consist in a suspension of the applicant's expulsion or extradition for as long as the 3 application is being examined. The most typical cases are those where, if the expulsion or extradition takes place, the applicants would fear for their lives (thus engaging Article 2 of the Convention) or would face ill-treatment prohibited by Article 3 (prohibition of torture or inhuman or degrading treatment). More exceptionally, such measures may be indicated in response to certain*

---

[2] **Theory and Practice of the European Convention on Human Rights** (4th edition – 2006) by van Dijk, van Hoof, van Rijn u Zwaak

[3] 12/2021/1AF **Castillo Lourdes vs Avukat tal-Istat** 26.01.2021

requests concerning the right to a fair hearing (Article 6 § 1) and the right to respect for private and family life (Article 8).

Kif osservat il-Qorti diversament presjeduta fil-kawza **Rosette Thake et vs Prim Ministru et**[4]:

> *…….. biex jista' jinghata rimedju provvizorju, jehtieg li min jitolbu juri li hemm kaz prima facie ta' ksur ta' jedd fundamentali u li n-nuqqas tal-ghoti tal-mizura provvizorja serja ggib hsara li ma titreggax lura fil-kaz tieghu.*
>
> *Minhabba f'hekk, l-ghoti ta' provvediment provvizorju f'kawza ta' allegat ksur ta' jedd fundamentali jitlob li jintwerew cirkostanzi eccezzjonali li jaghmluh mehtieg* ara Daniel Alexnader Holmes vs Avukat Generali et – digriet P.A. kostit. AE 16.04.2014

Konsiderazzjonijiet Ulterjuri

Illi fil-każ odjern u fir-rigward tat-talba fir-rikors promotur hawn trattata, l-elementi ta' urġenza u ħsara irreparabbli fuq imsemmija ma ġewx debitament ippruvati.

Il-Qrati tagħna, ai fini ta' ordnijiet bħal dak li għandha quddiemha din il-Qorti dejjem segwew it-tagħlim tal-Qorti Ewropeja[5] kif fuq ikkunsidrat.

Fil-parti l-kbira tal-każi, talba bħal din tintalab minħabba possibilita' ta' tkeċċija minn pajjiż jew estradizzjoni. Ġie ukoll ribadit, li l-Qorti takkorda dan ir-rimedju fuq bażi eċċezzjonali b'mod, li jekk din it-talba ma tintlaqax, il-persuna tkun ser tiġi rinfaċċjata b'riskju serju ta' perikolu b'konsegwenza ta' dannu irreversibbli.

Il-Qorti kellha opportinita' li anke tisma' lid-difensuri tal-partijiet. Ai fini biss tal-istanza odjerna ma jirrisultax lil din il-Qorti li jezistu l-estremi ġuridiċi li jiddetta t-tagħlim tal-Qrati kif fuq imsemmi sabiex talba bħal din tkun milqugħa. Irid jiġi ipprovat l-element tal-perikolu kif fuq spjegat – u dan huwa nieqes.

Ulterjorment, kif inghad fil-kaz **Micallef vs Malta**[6]:

> *Preliminary proceedings, like those concerned with the grant of an interim measure such as an injunction, are not normally considered to determine civil rights and obligations and do not therefore normally fall within the protection of Art. 6. Nevertheless, in certain cases, the Court has applied Art. 6 to interim proceedings, notably by reason of their being decisive for the civil rights of the applicant.*

---

[4] Rikors 50/16/1JRM

[5] 318/20/1TA **Mariama Ngady Parsons vs L-Aġenzija għall-Protezzjoni Internazzjonali et** deciza 29.12.2020

[6] (ECrtHR) 15/10/2009 (17056/06) (para 75) – kkwotat kif rapportat fil-ktieb "A commentary on the Constitution of Malta, 2016)

> *Moreover, it has held that an exception is to be made to the principle that Art. 6 will not apply, when the character of the interim decision exceptionally requires otherwise, because the measure requested was drastic; disposed of the main action to a consdierable degree, and unless reversed on appeal would have affected the legal rights of the parties for a substantial period of time.*

Għalhekk, anke fid-dawl ta' dan l-insejament u mpoggija fil-kwadru ta' dak kollu li jirrizulta lil din il-Qorti, it-talba tar-rikorrent ma tistax tiġi kkunsidrata favorevolment.

DECIDE

GHALDASTANT, il-Qorti wara illi rat l-atti kollha proċesswali relattivi u rilevanti ai fini tad-determinazzjoni tat-tieni talba mressqa fir-rikors promotur, u wara l-konsiderazzjonijiet kollha hawn fuq maghmula, tghaddi biex **tiċħad** it-tieni talba tar-rikorrenti kif dedotta.

Spejjeż tal-proċedura odjerna qed jigu rizervati ghad-decizjoni finali.

Ian Spiteri Bailey
Imħallef

Marisa Bugeja
Deputat Reġistratur